

Publiczne Gimnazjum nr 1 w Żninie
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z GEOGRAFII
W KLASACH I- III

1. Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 maja 2014 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 803),
- Dz.U. 2015 poz. 843. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 843).
- Wewnątrzszkolny System Oceniania

2. Nazwa programu nauczania

Program nauczania geografii w gimnazjum –Planeta Nowa

3. Cele oceniania

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych w zakresie geografii oraz o jego postępach;
2. Motywowanie ucznia do czynienia postępów w nauce geografii;
3. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia, nauczycielom i wychowawcy informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
4. Udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju;
5. Umożliwienie nauczycielowi geografii doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktycznej.

4. Umowa – kontrakt z uczniami dotyczący oceniania

1. Sposoby informowania uczniów o wymaganiach:
 - omawianie wymagań edukacyjnych w czasie lekcji organizacyjnych oraz lekcjach bieżących,
 - zamieszczenie wymagań edukacyjnych na stronie internetowej szkoły
 - kontakty indywidualne.
2. Sposoby poprawiania ocen:
 - uczeń może poprawić ocenę niekorzystną uzyskaną ze sprawdzianu lub testu w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
 - poprawa pracy pisemnej jest tak samo punktowana jak pierwotna.
 - nie można prac pisemnych poprawiać ustnie
 - poprawa odbywa się poza bieżącymi lekcjami z geografii.
3. Sprawdziany są zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany będą przeprowadzane po opracowanym dziale lub w miarę potrzeb.
4. Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub terminie ustalonym z nauczycielem.
5. w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności lub jednodniowej nieobecności w szkole uczeń pisze sprawdzian lub kartkówkę niezwłocznie po powrocie do szkoły.
6. jeżeli uczeń podczas pracy pisemnej korzystał z niedozwolonych pomocy i kontaktował się z innymi uczniami, otrzymuje ocenę niedostateczną z możliwością poprawy. W sytuacji gdy uczeń podczas zaliczenia poprawkowego korzysta z w.w pomocy- nie ma możliwości poprawy.
7. prace pisemne nauczyciel powinien sprawdzić i oddać uczniom w ciągu 2 tygodni.

8. Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza do nauczyciela.
9. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę klasową do domu. Ma obowiązek zwrócić ją z podpisem rodzica (opiekuna prawnego) w ciągu 7 dni. Fakt wydania prac nauczyciel odnotowuje w temacie lekcji.
10. Każda praca pisemna opatrzona jest informacją o tym, co uczeń zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć.
11. Sprawdzone pisemne prace kontrolne, podpisane przez rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel przechowuje przez jeden rok szkolny. Wydaje prace uczniom w ostatnim tygodniu roku szkolnego.
12. Na koniec semestru nie przewiduje się końcowego sprawdzianu lub testu zaliczeniowego.
13. Oceny śródroczne i roczne wystawia się na siedem dni przed planowanym posiedzeniem rady pedagogicznej.
14. O ocenie niedostatecznej uczeń zostaje poinformowany na miesiąc przed planowanym posiedzeniem rady i ma możliwość poprawienia oceny w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
15. Kartkówki nie muszą być zapowiedziane.
16. „+” i „-” są dopuszczalne przy ocenach bieżących.
17. Jeden raz w semestrze uczeń ma prawo bez podania przyczyny być nieprzygotowany do lekcji i jeden raz w semestrze uczeń ma prawo bez podania przyczyny nie odrobić zadania domowego. Powinien jednak te braki uzupełnić i wtedy nie poniesie żadnych negatywnych konsekwencji. Oznacza się to „-”.
18. Nie ocenia się ucznia w sytuacjach losowych zgłoszonych przez rodziców, pedagoga szkolnego lub wychowawcę klasy.
19. Ocenianie zadań domowych może nastąpić po upływie czasu przeznaczonego na ich wykonanie lub podczas kontroli zeszytów.
20. Nauczyciel sprawdza zeszyty ćwiczeń na bieżąco w trakcie odpowiedzi ustnych. Jeżeli uczeń nie zgłosił nauczycielowi na początku lekcji braku pracy domowej, a w trakcie odpowiedzi ustnej okazuje się, że jej nie ma, nauczyciel wpisuje ocenę ndst do dziennika lekcyjnego i zeszytu ćwiczeń z jednoczesną adnotacją o jej uzupełnieniu.
21. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć. Jeżeli uczeń był nieobecny na ostatniej (jednej) lekcji ma obowiązek uzupełnienia w zeszycie przedmiotowym tematu z ostatniej lekcji i wykonania zadanej pracy domowej oraz uzupełnienia ćwiczeń.
22. Aktywność na lekcji nagradzana jest znakiem „+”. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na zajęciach i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zdań dodatkowych, aktywną pracę w grupach.
23. Uczeń może otrzymać „-” za brak aktywnej pracy na lekcji (brak wykonania prostych, typowych czynności w toku zajęć, brak pracy w grupach).
24. Otrzymywane przez ucznia „plusy” i „minusy” przelicza się na stopnie szkolne.
25. Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia i poczynione przez niego postępy.

Na lekcjach geografii oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

- wiadomości :
 - wskazywanie i opisywanie: faktów, nazw geograficznych, terminów,
 - zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni geograficznej;
- umiejętności
 - samodzielne porządkowanie i wartościowanie informacji,
 - posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł (np. interpretowanie danych statystycznych, czytanie mapy),
 - praktyczne stosowanie informacji (np. orientacja na mapie),
 - twórcze rozwiązywania problemów,
 - prezentowanie treści geograficznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, szkicu, diagramu);
- postawy
 - systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji),

- aktywność i inicjatywa,
- rozwój własnych zdolności i zainteresowań,
- umiejętność współdziałania w grupie.

5. Narzędzia i czas pomiaru osiągnięć uczniów.

- prace pisemne – sprawdziany z działu,
- kartkówki,
- sprawdziany z mapy świata i Polski
- odpowiedzi ustne,
- prace dodatkowe (prezentacje, plansze tematyczne, albumy)
- aktywność w czasie lekcji,
- praca w zeszytach przedmiotowym i zeszytach ćwiczeń
- zadania domowe, ćwiczenia
- praca w grupach
- udział w konkursach o tematyce geograficznej.

6. Kryteria oceny pomiaru osiągnięć uczniów.

1. Prace pisemne

a).Sprawdziany z działów uwzględniają podział na wymagania Podstawowe P (Konieczne K i Podstawowe P) i ponadpodstawowe PP (Rozszerzające R i Dopełniające D), wówczas uczeń otrzymuje ocenę:

NORMA	OCENA
mniej niż 50% P (K + P)	niedostateczny
50% - 74,99% P (K + P)	dopuszczający
od 75% P (K + P)	dostateczny
od 75% P (K + P) i 50% - 74,99% PP (R + D)	dobry
od 75% P (K + P) i od 75% PP (R + D)	bardzo dobry

Dopuszcza się tzw. pożyczki, tzn. dodawanie punktów za zadania z poziomu PP do punktów za zadania z poziomu P (nie odwrotnie!), jeśli uczeń uzyskał przynajmniej 50% punktów z P. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczny, jeśli nie wykonał 50% zadań z poziomu P, nawet gdy zebrał punkty z poziomu ponadpodstawowego PP.

Po zaliczeniu poziomów uczeń może otrzymać ocenę celującą, gdy wykona zadania dodatkowe z zakresu wykraczającego poza program nauczania.

b).Ocenianie ilościowe (w zależności od zdobytej liczby punktów):

W przypadku sprawdzianów z mapy, kartkówek ocenianych punktowo, punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne.

ocena bdb 90%-100%

ocena db 75%-89%

ocena dst 50%- 74%

ocena dop 30%-49%

ocena ndst 0%- 29%

a) ocenę celującą otrzymuje uczeń, który udzieli prawidłowej odpowiedzi na dodatkowe pytania wykraczające poza program nauczania

b) uczniowie posiadający informację o obniżeniu poziomu wymagań edukacyjnych – otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20 % punktów z sprawdzianu z działu, sprawdzianu z mapy lub kartkówki.

2. Odpowiedź ustna

Oceniana jest zawartość rzeczowa, samodzielność, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminów i pojęć, zgodność z poziomem wymagań.

ocena celująca:

- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, odpowiedź wykracza poza obowiązujący program nauczania
- odpowiedź zawiera treści poza programowe – własne przemyślenia i oceny

ocena bardzo dobra:

- odpowiedź wyczerpująca i zgodna z programem
- uczeń swobodnie operuje informacjami
- dostrzeganie związków między informacjami

ocena dobra:

- odpowiedź zasadniczo samodzielna
- zawiera większość wymaganych treści
- poprawna pod względem języka, nieliczne błędy
- odpowiedź nie wyczerpuje zagadnienia

ocena dostateczna:

- uczeń zna najważniejsze wiadomości, potrafi je zinterpretować
- odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela
- występują nieliczne błędy rzeczowe

ocena dopuszczająca:

- wymagane jest 30 % wiedzy i umiejętności przewidzianych dla pracy pisemnej tzn. niezbędna wiedza konieczna z punktu widzenia przedmiotu
- podczas odpowiedzi możliwe są liczne błędy (merytoryczne i w sposobie prezentowania)
- uczeń zna podstawowe fakty i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi

ocena niedostateczna:

- odpowiedź nie spełnia wymaganych podanych powyżej kryteriów ocen pozytywnych
- uczeń nie zna podstawowych terminów, pojęć i zagadnień z lekcji.

7.Kryteria wymagań na daną ocenę (ocenianie bieżące)

Waga ważności poszczególnych stopni

- a) sprawdziany całogodzinne z działu – 5
- b) sprawdziany z mapy – 4
- c) kartkówki z trzech ostatnich lekcji – 2
- d) odpowiedzi ustne – 2
- e) aktywność na lekcji – 2
- f) zadania domowe – 1
- g) praca na lekcji w ćwiczeniach- 2

1.Wymagania edukacyjne zawarte są w podstawie programowej, programie nauczania i planach realizacji materiału nauczania jako wymagania podstawowe (konieczne, podstawowe) i ponadpodstawowe (rozszerzające i dopełniające).

2.Wymagania edukacyjne formułowane są na pięciu poziomach z uwzględnieniem następujących kryteriów ogólnych na poszczególne stopnie szkolne przy ocenie bieżącej oraz klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej.

Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		Ocena
Konieczne	Podstawowe	Rozszerzone	Dopełniające	
-	-	-	-	Ndst. (1)
+	-	-	-	Dop (2)
+	+	-	-	Dost (3)
+	+	+	-	Db (4)
+	+	+	+	Bdb (5)
Wymagania wykraczające				Cel (6)

Kryteria ogólne na poszczególne poziomy:

- **Wymagania konieczne (na ocenę dopuszczającą) obejmują treści podstawy programowej:**
 - łatwe (nawet dla ucznia z trudnościami w uczeniu się),
 - elementarne (uniwersalne) umiejętności i podstawowe wiadomości.
- **wymagania podstawowe (na ocenę dostateczną) obejmują treści podstawy programowej:**
 - stosunkowo łatwe do opanowania,
 - całkowicie niezbędne w dalszej nauce,
 - często powtarzające się w procesie nauczania,
 - bezpośrednio użyteczne,
- **wymagania rozszerzające (na ocenę dobrą) obejmują treści podstawy programowej:**
 - umiarkowanie trudne do opanowania,
 - przydatne, ale nie niezbędne w dalszej nauce,
 - bezpośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym,
- **wymagania dopełniające (na ocenę bardzo dobrą) obejmują treści podstawy programowej:**
 - trudne do opanowania,
 - złożone i nietypowe,
 - wymagające korzystania z różnych źródeł,
 - pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym,
- **wymagania ponadpodstawowe (na ocenę celującą) obejmują treści ponadprogramowe:**
 - szczególnie złożone i oryginalne, twórcze,
 - wymagające korzystania z różnych źródeł,
 - z dala od bezpośredniej użyteczności w życiu pozaszkolnym

3. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - na podstawie tego orzeczenia oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno- -terapeutycznym
- posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania - na podstawie tego orzeczenia;
- posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującą na potrzebę takiego dostosowania - na podstawie tej opinii;

- nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w ppkt a-c, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole - na podstawie rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonane przez nauczycieli i specjalistów.

8. Wystawianie oceny śródrocznej i rocznej.

Przy wystawianiu stopnia na zakończeniu semestru lub roku szkolnego bierze się pod uwagę jego wagę ważności. Największą wagę mają stopnie z prac pisemnych tj. sprawdzianów działu i sprawdzianów z mapy

Sposób wyliczania oceny śródrocznej i rocznej

$$\text{Ocena} = \frac{\text{suma iloczynów (suma ocen z każdego obszaru x waga ważności)}}{\text{suma wag ważności}} = \text{-----}$$

- Ocena roczna wyliczana jest tak jak śródroczna, przy czym ocena śródroczna traktowana jest jak ocena z pracy klasowej.
- Uczeń, który spełnia kryteria oceny co najmniej bardzo dobrej oraz jest laureatem lub finalistą geograficznego konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim otrzymuje celującą ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych.
- W przypadku braku podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczających połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania, może on nie być klasyfikowany z przedmiotu. Na wniosek ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionych nieobecności lub na wniosek jego rodziców rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny.

9. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii.

1. Przed wystawieniem rocznej oceny klasyfikacyjnej z geografii uczeń może ubiegać się o wyższą ocenę od przewidywanej w ciągu 1 dnia nauki szkolnej od dnia wystawienia ocen, podanego w zarządzeniu dyrekcji szkoły.
2. Uczeń ubiegający się o ocenę wyższą od przewidywanej, uzasadnia swoją prośbę na piśmie do nauczyciela.
3. O ocenę wyższą od przewidywanej może ubiegać się uczeń, dla którego przewidywana jest ocena „niedostateczny”, „dopuszczający”, „dostateczny” lub „dobry”.
4. Ocenę wyższą od przewidywanej uczeń może uzyskać pisząc test sprawdzający zwany dalej w tym paragrafie testem.
5. Zakresem test obejmować musi cały materiał nauczania geografii w danym oddziale danej klasy w ciągu całego roku szkolnego. Objętościowo test powinien odpowiadać dwóm testom kontrolnej pracy klasowej z jednego działu nauczania (czas rozwiązywania testu 90 minut). Konstrukcja testu i sposób jego oceny winny odpowiadać zasadom przyjętym dla kontrolnych prac klasowych z poszczególnych działów nauczania. Poziom wymagań testu musi być dostosowany do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
6. Uczeń może pisać test tylko jeden raz.
7. Jeżeli ocena uzyskana z testu jest wyższa od przewidywanej, uczeń otrzymuje roczną ocenę klasyfikacyjną z geografii dokładnie o jeden stopień wyższą od przewidywanej. W pozostałych przypadkach uczeń otrzymuje ocenę pierwotnie przewidywaną.
8. Ocena wystawiana przez nauczyciela jest ostateczna.

10.Sposoby informowania o osiągnięciach.

1. Dziennik elektroniczny <https://cufs.vulcan.net.pl/gminaznin/>
2. Wywiadówki (spotkania z rodzicami)
3. Konsultacje indywidualne rodziców z nauczycielami odbywające się na przerwach międzylekcyjnych.
4. Kontakty indywidualne nauczyciela geografii i wychowawcy z rodzicami (prawnymi opiekunami).
5. Wgląd rodziców (prawnych opiekunów) do pisemnych kontrolnych prac klasowych ucznia.
6. Wpis oceny do zeszytu przedmiotowego ucznia.
7. Świadectwo szkolne i świadectwo ukończenia gimnazjum.
8. Zaświadczenie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej o wyniku egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno- przyrodniczej.
9. Wydruk komputerowy z wynikami egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno- przyrodniczej.
10. Pisemna informacja o przewidywanych ocenach niedostatecznych.

11.Ewaluacja PSO.

1. Projekty poprawek Przedmiotowego Systemu Oceniania z geografii opracowuje nauczyciel geografii wraz z zespołem przedmiotów przyrodniczych Publicznego Gimnazjum nr 1 w Żninie.